

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра адміністративного права

С И Л А Б У С

навчальної дисципліни

«Зарубіжний досвід публічного адміністрування»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2021

Харків – 2021

Силабус навчальної дисципліни «Зарубіжний досвід публічного адміністрування» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2021. 14 с.

Розробник:

Зима Олександр Тарасович,
кандидат юридичних наук, доцент

Затверджено на засіданні кафедри адміністративного права
(протокол № 11 від 2 червня 2021 р.)

Завідувач кафедри - Гаращук Володимир Миколайович, доктор юридичних наук, професор

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Зарубіжний досвід публічного адміністрування
Статус навчальної дисципліни	За вибором студента
Викладач	Зима Олександр Тарасович, доцент кафедри адміністративного права, к.ю.н., доцент
Контактний телефон	098 38 42 329
E-mail	o.t.zyma@nlu.edu.ua
Консультації	відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
Онлайн консультації	o.t.zyma@nlu.edu.ua

Анотація навчальної дисципліни

Розкривається сутність підходів до публічного адміністрування та особливості їх реалізації в США, державах Європейського Союзу та інших країнах. Аналізуються специфічні риси, притаманні механізму та загальним засадам публічного адміністрування за кордоном. Окреслюється коло суб'єктів публічної адміністрації та досліджується їх статус. Розглядаються окремі складові механізму публічного адміністрування. Логічним завершенням курсу є аналіз стану та можливостей використання зарубіжного досвіду в Україні.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування системи наукових знань про організацію та правове регулювання публічного адміністрування за кордоном, вивчення зарубіжних підходів до розуміння сутності та змісту окремих складових механізму публічного адміністрування, вироблення основних умінь і навичок щодо використання іноземного досвіду публічного адміністрування в Україні, активізація аналітичної діяльності студентів, проведення науково-дослідницької роботи, а також практичних навичок діяльності правника.

Завдання:

- формування системи теоретичних знань про підходи до публічного адміністрування за кордоном;
- засвоєнні основних категорій публічного адміністрування в інших державах та їх співвідношення з аналогами в Україні;
- визначення основних теоретичних проблем публічного адміністрування у світі та пропонування способів їх подолання;
- аналіз і дослідження прикладних проблем, пов'язаних з реалізацією окремих складових механізму публічного адміністрування (адміністративних послуг, адміністративної процедури, адміністративного договору, адміністративно-правового режиму, тощо);
- опанування прогнозів щодо запровадження інноваційних технологій у механізм публічного адміністрування;
- розвиток навичок і умінь щодо виявлення елементів вітчизняного механізму публічного адміністрування де можна ефективно використати іноземний досвід.

***Навчальна дисципліна у структурі освітньо-професійної програми.
Міждисциплінарні зв'язки***

Пререквізити: адміністративне право, правові основи публічного адміністрування.

Кореквізити: адміністративні послуги, організаційно-правові засади діяльності органів місцевого самоврядування у сфері юстиції.

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти має демонструвати такі результати навчання:

РН НД 1 Аналізувати сутність та структуру публічного адміністрування.

РН НД 2 Аналізувати природу та виявляти особливості різних моделей публічного адміністрування.

РН НД 3 Здійснювати дослідження правового регулювання публічного адміністрування в різних країнах.

РН НД 4 Пропонувати рекомендації щодо удосконалення правового статусу суб'єктів публічного адміністрування з використанням іноземного досвіду.

РН НД 5 Розробляти порівняльні таблиці, що відражають відмінності між механізмами публічного адміністрування різних держав, аналізувати такі таблиці.

РН НД 6 Оцінювати рівень якості адміністративних послуг, які надаються в Україні та інших державах та визначати критерії, що на нього впливають.

РН НД 7 Аналізувати інформацію щодо розширення використання інформаційних технологій в публічному адмініструванні різних держав.

РН НД 8 Аналізувати інтенсивність та ефективність використання адміністративних договорів у США та країнах ЄС та доцільність використання їх досвіду.

РН НД 9 Формувати та аргументувати власне бачення щодо удосконалення вітчизняної моделі публічної служби за рахунок використання зарубіжного досвіду.

РН НД 10 Розкривати особливості публічного адміністрування на місцевому рівні.

РН НД 11 Демонструвати навички підготовки проектів застосування іноземного досвіду для покращення вітчизняного самоврядування.

РН НД 12 Демонструвати знання щодо світових тенденцій розвитку інноваційних технологій у сфері публічного адміністрування.

**Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти денної форми навчання**

№ п/п	Аудиторні заняття (контактні)		Самостійна робота (в годинах)
	Теми лекцій	Теми практичних занять	
1	Історія становлення та сучасний стан публічного адміністрування у світі	Історія становлення та сучасний стан публічного адміністрування у світі	8
2	Моделі та загальні засади публічного адміністрування	Моделі та загальні засади публічного адміністрування	8
3	Публічна адміністрація та її інституціональна будова	Публічна адміністрація та її інституціональна будова	8
4	Механізм публічного адміністрування та його складові	Механізм публічного адміністрування та його складові	8
5	Зарубіжний досвід надання публічних послуг	Зарубіжний досвід надання публічних послуг	8
6	Адміністративна процедура та адміністративний договір	Адміністративна процедура та адміністративний договір	8
7	Публічна служба в іноземних державах	Публічна служба в іноземних державах	8
8	Електронне урядування та інші інноваційні методи публічного адміністрування	Електронне урядування та інші інноваційні методи публічного адміністрування	8
9	Підходи до організацій публічного адміністрування на місцевому рівні	Підходи до організацій публічного адміністрування на місцевому рівні	8
10	Іноземний досвід публічного адміністрування в Україні	Іноземний досвід публічного адміністрування в Україні	8

**Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання**

№ п/п	Теми лекцій	Теми практичних занять	Самостійна робота (в годинах)
1	Моделі та загальні засади публічного адміністрування	Моделі та загальні засади публічного адміністрування	110
2	Публічна адміністрація та її інституціональна		

	будова		
3	Механізм публічного адміністрування та його складові	Механізм публічного адміністрування та його складові	

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

- опрацювання нової наукової та навчальної літератури, законодавчих актів зарубіжних країн;
- виконання практичних завдань, самотестування;
- написання есе та рефератів;
- підготовка тез доповідей на науково-практичні конференції;
- участь у конкурсах студентських наукових праць;
- підготовка до практичних занять, колоквиумів і тестування.

Завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у Методичних матеріалах з навчальної дисципліни «Зарубіжний досвід публічного адміністрування» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Література

Основна література

1. Болотіна Є. В., Нікітенко А. В. Сучасні західні концепції управління і моделі публічного адміністрування. Економічний вісник Донбасу. 2017. №1(47). С. 96 - 100.
2. Решота О., Решота П. Основні концепції реформування державного управління США та Європейського Союзу. Демократичне врядування. 2010. вип 6. URL: http://lvivacademy.com/vidavnitstvo_1/visnik6/fail/Reshota.pdf

3. Кухареват Г. Розвиток публічного управління Франції: досвід для України. Державне управління та місцеве самоврядування. 2017. вип. 4(35). С. 13-20.

4. Берлач Н.А., Кобець М.А. Особливості публічного адміністрування Німеччини: досвід для України. Наука і правоохорона. 2018. вип. 4 (42). С. 17-25.

5. Цвих В., Неліпа Д. Сучасна теорія публічного управління в США: від постбюрократичної парадигми Б. Армаджані та М. Барзелея до постмодерної концепції Ч. Фокса та Г. Міллера. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Державне управління. 2020. вип. 11. С. 53-61. URL: <https://doi.org/10.17721/2616-9193.2019/11-6/7>

6. Василенко И. А. Государственное управление в странах Запада: США, Великобритания, Франция, Германия : учебн. пособ. / И. А. Василенко. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : Логос, 2000. – 200 с.

7. Публічне управління : термінологічний словник В. С. Куйбіда, М. М. Білінська, О. М. Петроє та ін. ; за заг. ред. В. С. Куйбіди, М. М. Білінської, О. М. Петроє. Київ : НАДУ. 2018. 224 с.

Додаткова література

1. Державне управління в умовах європейської та євроатлантичної інтеграції України: історія, теорія, методологія (Моніторинг наукових досліджень і розробок): Навчальний посібник. Ужгород : Ліра. 2000. 343 с.

2. Дзюндзюк В.Б., Мельтюхова Н.М. та ін. Публічне адміністрування в Україні: навч. Посібник / [за заг. ред. д-ра ф. наук, проф. В.В. Корженка, к.е.н., доц. Н.М. Мельтюхової]. Харків : Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр». 2011. 306 с.

3. Прокопенко Л.Л. Процес європеїзації та його вплив на публічне адміністрування в Україні : навч. посіб. / Л. Л. Прокопенко, О. М. Рудік, Н. М. Рудік. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Дніпропетр.

регіон. ін-т держ. упр., Упр. держ. служби Голов. упр. держ. служби в Дніпропетр. обл. Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ. 2011. 123 с.

4. Усаченко Л.М. Публічне адміністрування : навч. посіб. / Усаченко Л. М., Кальшин Ю. Г., Коваль Г. В. ; Кабінет Міністрів України, Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. Київ : Інтерсервіс, 2013. 185 с.

5. Рейни Х. Дж. Анализ и управление в государственных организациях : пер. с англ. 2-е изд. – М. : ИНФРА-М, 2002. 402 с.

6. Демократичні стандарти врядування й публічного адміністрування : матеріали наук.-практ. конф. за міжнар. участю, 4 квіт., 2008 р., Львів. / ред. : В. С. Загорський ; А. В. Ліпенцев ; Львів. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – Л., 2008. – 561 с.

7. Реформа публічної адміністрації в Україні: проекти концепції та законів / Центр політико-правових реформ ; [упоряд. І. Коліушко, В. Тимошук]. К. : Фокус-Ю. 2006. 192 с

8. Шаров Ю. Сучасна парадигма суспільного управління і стратегічне мислення державних службовців. URL: www.guds.gov.ua/control/uk/publish/article;jsessionid...?art_id=37695&cat_id...

9. Державне управління в умовах інтеграції України в Європейський Союз: Матеріали наук.-практ. конф. за міжнар. участю (29 трав. 2002 р., м.Київ). / Ред.: В.І. Луговий; Укр. Акад. держ. упр. при Президентові України. К. 2002. 358 с.

10. Глобалізація світу та вибір моделі розвитку сучасної України. Питання політології / Ред.: М.І. Сазонов. Х., 2003. 405 с.

11. Пасічник М.В. Механізм впровадження нового публічного менеджменту: досвід США. URL: http://academy.gov.ua/ej/ej9/doc_pdf/Pasichnyk_MV.pdf

12. Мэннинг Н. Реформа государственного управления: международный опыт. М.: Весь мир. 2003. – 496 с.

13. Сморгунов Л.В. Сравнительный анализ политико-административных реформ: от нового государственного менеджмента к концепции «Governance». Политические исследования. 2003. № 4. С. 36-42.

14. Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства: вітчизняний та зарубіжний досвід : монографія / за заг. Ред. С. Чернова, В. Воронової та ін. Запоріжжя: ЗДІА. 2016. 606 с.

15. Адміністративна процедура та адміністративні послуги. Зарубіжний досвід і пропозиції для України / Автор-упорядник В. П. Тимошук. Київ : Факт, 2003. 496 с.

16. Адміністративні процедури і адміністративне судочинство в Німеччині. Київ : Факт, 2006. 180 с.

17. Шевченко А. Розвиток американської школи публічного адміністрування. URL: https://www.researchgate.net/publication/323727909_Rozvitok_amerikanskoj_skoli_publicnogo_administruvanna/fulltext/5aa7ccf1a6fdcc9576d5a881/323727909_Rozvitok_amerikanskoj_skoli_publicnogo_administruvanna.pdf

18. Всесвітня революція в державному управлінні - перспективи і виклики для України. Режим доступу : <http://www.academia.org.ua>

19. Шарій В.І. Характеристика світових тенденцій розвитку місцевого самоврядування. Публічне адміністрування: теорія і практика : електронний збірник наукових праць. 2012. Випуск 1(7). URL: http://www.nbuiv.gov.ua/e-journals/Patp/2012_1/12svirms.pdf.

20. Новіцькі З. Місцеве самоврядування в Польщі. Варшава. 2000. 39 с.

21. Костюк І. Зарубіжний досвід реалізації адміністративних реформ: порівняльний аналіз правового забезпечення. Державне управління та місцеве самоврядування. 2013. вип. 4 (19). С. 50-59.

22. Реформування публічного управління та адміністрування: теорія, практика, міжнародний досвід : матеріали Всеукраїнської наук.-практ. конф. за міжнар. участю. 26 жов. 2018 р. Одеса : ОРІДУ НАДУ. 2018. 520 с.

23. Левченко С.О. Закордонний досвід впровадження нових моделей публічного управління. Актуальні проблеми державного управління. 2017. вип. 2(52). С. 1-9.

24. Старцев Я.Ю. Государственное и муниципальное управление в зарубежных странах: курс лекций. URL: www.ex-jure.ru/law/news.php?newsid=260

25. Василенко Н. Адміністративна реформа у Франції. Проблеми теорії і практики управління. 2005. № 1. С. 52-57.

26. Ворона П.В. Особливості місцевого самоврядування Франції на прикладі регіональних адміністративно-територіальних одиниць - департаментів: досвід для України. Державне будівництво. 2008. № 2. URL: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2008-2/doc/5/13.pdf>

27. Світові моделі державного управління: досвід для України. / За заг. ред. Ю.В. Ковбасюка, С.Г. Загороднюка, П.І. Крайніка, Х.М. Дейнеги. Київ : НАДУ. 2012. 612 с.

28. Попок А. Сучасні підходи до здійснення реформування державного управління: досвід зарубіжних країн. Вісн. Нац. акад. держ. упр. 2012. № 2. С. 13-20.

29. Тильчик О.В., Нерода Ю.Ю. Особливості державного управління Федеративної Республіки Німеччини та Польщі: досвід для України. Порівняльно-аналітичне право. 2015. № 1. С. 223-226.

30. Поліщук В.С. Особливості імплементації принципів нового державного менеджменту у країнах континентальної Європи. Вісник НАДУ при Президентіві України. Серія "Державне управління". 2016. № 3. С. 76 - 82.

Інтернет-ресурси

Сайт Ради Європи - <http://www.coe.kiev.ua>

Проект ЄС «Підтримка реформ у сфері юстиції» -
<http://www.justicereformukraine.eu/uk/>

Офіційний веб-портал Верховної Ради України - <http://rada.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Президента України - <http://www.president.gov.ua>

Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України -
<http://www.kmu.gov.ua>

Офіційний веб-портал Верховного Суду -
https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/

Офіційний веб-портал Конституційного Суду України -
<https://ccu.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України -
<https://minjust.gov.ua/>

Світовий досвід державного управління: відкритий проект ІДСУ -
<https://igsu.ranepa.ru/project/p14209/>

За можливості перекладу рекомендується використання відкритої інформації з сайтів органів виконавчої влади та місцевого самоврядування іноземних держав.

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри адміністративного права. URL: http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=605:administratyvna-protsedura&Itemid=151

Вимоги викладача

Здобувачі вищої освіти *повинні*: регулярно відвідувати лекції й практичні заняття; систематично та активно працювати на них; переконливо наводити аргументацію при розв'язанні завдань; якісно виконувати письмові завдання, контрольні та самостійні роботи тощо. Практичні заняття,

пропущені за поважних причин, можуть бути відпрацьовані за попереднім узгодженням із викладачем.

Здобувачам вищої освіти *рекомендується*: брати участь в наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри, готувати тези наукових доповідей тощо.

Обов'язкова вимога - дотримання здобувачами вищої освіти норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» (https://nlu.edu.ua/files/norm_doc/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf).

Під час аудиторних занять дозволяється використовувати гаджети тільки у навчальних цілях (приміром, для перегляду презентацій лекції). Дозволяється користуватися ноутбуками і планшетами для ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації.

Контрольні заходи

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Зарубіжний досвід публічного адміністрування» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, вирішення практичних завдань або задач, захист есе або реферату за ініціативи студента. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквиумів.

Впродовж семестру студенти виконують завдання для самостійної роботи (підготовка презентації, есе, реферату тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 20 балів.

Формою підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є залік. Мінімальна кількість балів для отримання заліку – 60.

Шкала підсумкового педагогічного контролю:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс		0 – 34